

Sergiy Stetsenko, Doctor of Economic Sciences, Professor
Kyiv National University of Construction and Architecture
Kyiv, Ukraine

Sergiy Koval, Postgraduate Student
Kyiv National University of Construction and Architecture
Kyiv, Ukraine

Andriy Ustymenko, Postgraduate Student
Kyiv National University of Construction and Architecture
Kyiv, Ukraine

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-447-4-7>

ASSESSMENT OF THE IMPACT OF DIFFERENT PHASES OF THE ECONOMIC CYCLE ON THE CONSTRUCTION INDUSTRY

ОЦІНКА ВПЛИВУ РІЗНИХ ФАЗ ЕКОНОМІЧНОГО ЦИКЛУ НА БУДІВЕЛЬНУ ГАЛУЗЬ

Світовий будівельний сектор переживає значне зростання та трансформацію. Попит на будівництво зростає, що зумовлено такими факторами, як урбанізація, цифровізація, демографія та збільшення державних і приватних інвестицій в інфраструктуру. Очікується, що світовий обсяг будівництва до 2030 року зросте до 15,5 трильйонів доларів США, причому три країни (Китай, США та Індія) лідирують, на частку яких припадає близько 60% усього світового зростання [1].

Наразі складно дати оцінку, в якій фазі економічного циклу знаходиться будівельна галузь України, оскільки військові дії призвели до значних руйнувань інфраструктури та житлового фонду, що стимулює попит на будівельні роботи; економічна криза призвела до падіння ВВП, зростання інфляції та безробіття, що негативно впливає на попит на будівельні послуги; держава вживає заходів для підтримки будівельної галузі, таких як надання пільгових кредитів та субсидій; світові ціни на будівельні матеріали зростають, що негативно впливає на будівельну діяльність в Україні [2; 3].

Будівельна галузь є однією з найциклічніших галузей економіки. Це означає, що вона більш чутлива до змін економічних умов, ніж інші галузі.

Серед основних причин такої циклічності можна виділити:

1) Тривалість будівельних проектів. Будівельні проекти зазвичай тривають протягом декількох місяців або навіть років, тому вони можуть відчувати вплив економічних змін, які відбуваються протягом цього часу.

2) Висока вартість будівельних проектів. Будівельні проекти зазвичай є дуже дорогими, тому вони можуть бути чутливими до змін в доступі до фінансування та інвестицій.

3) Зв'язок з іншими галузями. Будівельна галузь тісно пов'язана з іншими галузями, такими як виробництво, транспорт, енергетика, наука. Зміни в цих галузях можуть негативно впливати на попит на будівельні послуги.

Вплив економічних циклів на будівельну галузь може бути як позитивним, так і негативним [4; 5].

Під час економічного підйому: зростає попит на нові будівлі та інфраструктуру, що призводить до збільшення обсягу будівельних робіт та створення нових робочих місць у будівельній галузі; зростають ціни на будівельні матеріали та послуги, що може призвести до збільшення прибутку будівельних компаній; зростає доступ до фінансування, що може полегшити будівельним компаніям реалізацію нових проектів.

Під час економічного спаду: знижується попит на нові будівлі та інфраструктуру, що призводить до зменшення обсягу будівельних робіт та втрати робочих місць у будівельній галузі; падають ціни на будівельні матеріали та послуги, що, відповідно, може призвести до зменшення прибутку будівельних компаній; зменшується доступ до фінансування, що може ускладнити будівельним компаніям реалізацію нових проектів.

Для того, щоб мінімізувати негативний вплив економічних циклів на свою діяльність, будівельним організаціям рекомендується вжити таких заходів:

1. Диверсифікація будівельних проектів. Важливо не зосереджуватися на одному типі будівельних проектів, а диверсифікувати свій портфель за видами будівель, географічним розташуванням та замовниками. Це дозволить організації частково компенсувати спад в одному сегменті ринку зростанням в іншому.

2. Розвиток довгострокового співробітництва з замовниками. Укладання довгострокових контрактів з надійними замовниками може гарантувати організації стабільний потік замовлень та передбачувані доходи, навіть в умовах економічного спаду.

3. Запровадження інноваційних технологій у будівництві. Використання нових технологій та методів будівництва може допомогти організації знизити витрати, підвищити продуктивність праці та покращити якість будівельних робіт. Це зробить її більш конкурентоспроможною на ринку.

4. Ефективне управління фінансами. Важливо ретельно планувати та контролювати фінансові потоки організації. Це допоможе їй оптимізувати витрати, максимізувати прибуток та уникнути ризиків, пов'язаних з дефіцитом фінансування.

5. Державна підтримка. Українським будівельним організаціям рекомендується використовувати можливості державної підтримки, такі як субсидії, податкові пільги та кредити з низькою процентною ставкою.

6. Аналіз та прогнозування економічних циклів. Важливо постійно відстежувати зміни економічних умов та прогнозувати їх вплив на будівельну галузь. Це допоможе організації своєчасно реагувати на зміни ринку та вживати заходів для мінімізації ризиків.

7. Підвищення кваліфікації персоналу. Важливо інвестувати в навчання та розвиток персоналу, щоб підвищити його кваліфікацію та продуктивність праці. Це зробить організацію більш конкурентоспроможною на ринку.

9. Гнучкість та адаптивність. Важливо бути гнучкими та адаптивними до змін економічних умов. Це допоможе організації швидко реагувати на нові виклики та можливості.

10. Співпраця з іншими учасниками ринку. Важливо співпрацювати з іншими учасниками будівельного ринку, такими як замовники, підрядники, постачальники та органи влади. Це допоможе організації отримувати доступ до нової інформації, ресурсів та можливостей.

Існує декілька методів, які можна використати для оцінки впливу різних фаз економічного циклу на будівельну галузь:

а) збір та аналіз статистичних даних про будівельну галузь, таких як обсяг будівельних робіт, ціни на матеріали та послуги, кількість зайнятих у будівельній галузі, інвестиції в будівництво, заробітна плата будівельників; порівняння статистичних даних про будівельну галузь з макроекономічними показниками, такими як ВВП, інфляція, процентна ставка, безробіття; використання методів статистичного аналізу для визначення зв'язку між будівельною галуззю та макроекономічними показниками;

- б) побудова економетричних моделей, які описують вплив різних фаз економічного циклу на будівельну галузь;
- в) аналіз впливу зміни цін на будівельну діяльність;
- г) аналіз впливу зміни інвестицій на будівельну діяльність;
- д) аналіз впливу зміни попиту на будівельну діяльність.
- е) аналіз впливу державної політики на будівельну галузь в різних фазах економічного циклу;

Однак, не існує єдиного універсального методу оцінки впливу різних фаз економічного циклу на будівельну галузь. Для отримання найбільш точних результатів рекомендується використовувати комбінацію декількох методів.

Література:

1. Cyclical hurdles and long-term opportunities. URL: https://www.allianz-trade.com/en_global/economic-research/sector-reports/construction.html
2. Тенденції будівельного ринку України під час воєнного стану. URL: <https://rautagroup.com/uk/tendentsiyi-budivelnogo-rinku-ukrayini-pid-chas-voennogo-stanu/>
3. Титок В.В., Ємельянова О.М., Лаврухіна К.О. Розвиток будівельної сфери у воєнний час. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. 2022. № 11. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/765/773> DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.11.55>
4. Stetsenko S., Bolila N., Sorokina L., Tsyfra T., Molodid O. Monitoring mechanism of resilience of the anti-crisis potential system of the construction enterprise in the long-term period. *Economics, finance and management review*. 2020. № 3. С. 29–40. DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2020-3-29>
5. Стеценко С.П., Моголівець А.А. Методичні підходи до прогнозування і раннього виявлення економічної циклічності. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2021. № 47(2). С. 120–131. DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2021.47\(2\).120-131](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2021.47(2).120-131)